Shri Alakharamacharyakrita Manavasamiksha

श्रीअलखरामाचार्यकृता मानवसमीक्षा

Document Information

Text title : Shri Alakharamacharyakrita Manavasamiksha

File name : mAnavasamIkShAalakharAmAchArya.itx

Category : raama, rAmAnanda

Location : doc_raama

Author : alakharAmAchArya

Transliterated by : Mrityunjay Pandey

Proofread by : Mrityunjay Pandey

Description/comments : From Chatuh Sampradaya Dig-Darshanm

Latest update : December 3, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 3, 2023

sanskritdocuments.org

Shri Alakharamacharyakrita Manavasamiksha

श्रीअलखरामाचार्यकृता मानवसमीक्षा

सीतारामौ दयामूर्ती मारुतिं च महामतिम् ।
नमाम्याचार्यवर्यांश्च स्वस्य धर्मोपदेशकान् ॥ १॥

रामानन्दं नमस्कृत्य योगानन्दं गुरुं तथा ।
मानवानां समीक्षां हि कुर्वे सन्मार्गदर्शिनीम् ॥ २॥

परोपकरणं धर्मं सन्तः शंसन्ति सर्वदा ।
सुखमूलं तदेवास्ति विधातुश्चोपकारकम् ॥ ३॥

अधर्मश्चापकारो हि सदा सद्भिर्विगर्हितः ।
दुःखमूलं नरस्यात्र विधातुश्चापकारकः ॥ ४॥

अहम्भावं परित्यज्य स्वस्याहितान् जनानपि ।
सन्तः सदोपकुर्वन्ति विस्मृत्य स्वहिताहिते ॥ ५॥

विरक्तो हि गृही भूत्वा त्वारूढपतितो भवेत् ।
प्रायश्चित्तं निकृष्टस्य तस्य शास्त्रे न दृश्यते ॥ ६॥

उत्तमाः -

उत्तमाः स्वपरस्यापि चाहितस्य न कारकाः ।
स्वस्य तथा परस्येह मानवा हितकारकाः ॥ ७॥

अहिते सत्यपि स्वस्य पराहिताविधायकाः ।
जातेऽपि स्वाहिते तद्वत् परहितस्य कारकाः ॥ ८॥

मध्यमाः -

मध्यमाः स्वहितायेह परहितस्य कारकाः ।
स्वस्याहिताविधानाय परहितविधायकाः ॥ ९॥

तस्मै प्रयोजनायैव पराहिताविधायकाः ।
ये तेऽपि मध्यमा बोध्याः पुरुषाः पुरुषैरिह ॥ १०॥

अधमाः -
पराहितं तु कुर्युर्ये स्वहिताय हि तेऽधमाः ।
स्वस्याहितं न चेत्तर्हि पराहितविधायकाः ॥ ११॥

अधमतमाः -
स्वस्याहितेऽपि ये लोकाः परस्याहितविधायकाः ।
सर्वेभ्यस्तेऽधमा बोध्याश्चैष साधुर्विनिर्णयः ॥ १२॥

श्रीअलखरामाचार्य द्वारपीठार्यनिर्मिता ।
मानवानां समीक्षेयं भूयात् सन्मार्गदर्शिका ॥ १३॥

इति श्रीअलखरामाचार्यकृता मानव-समीक्षा सम्पूर्णा ।

Encoded and proofread by Mrityunjay Pandey

Shri Alakharamacharyakrita Manavasamiksha
pdf was typeset on December 3, 2023

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*